

Mayıs Ayında Sebze Bitkilerinde Bitki Koruma Uygulamaları

Автор(и): проф. д-р Стойка Машева, ИЗК "Марица" Пловдив; проф. д-р Винелина Янкова, ИЗК "Марица" в Пловдив

Дата: 05.05.2023 *Брой:* 5/2023

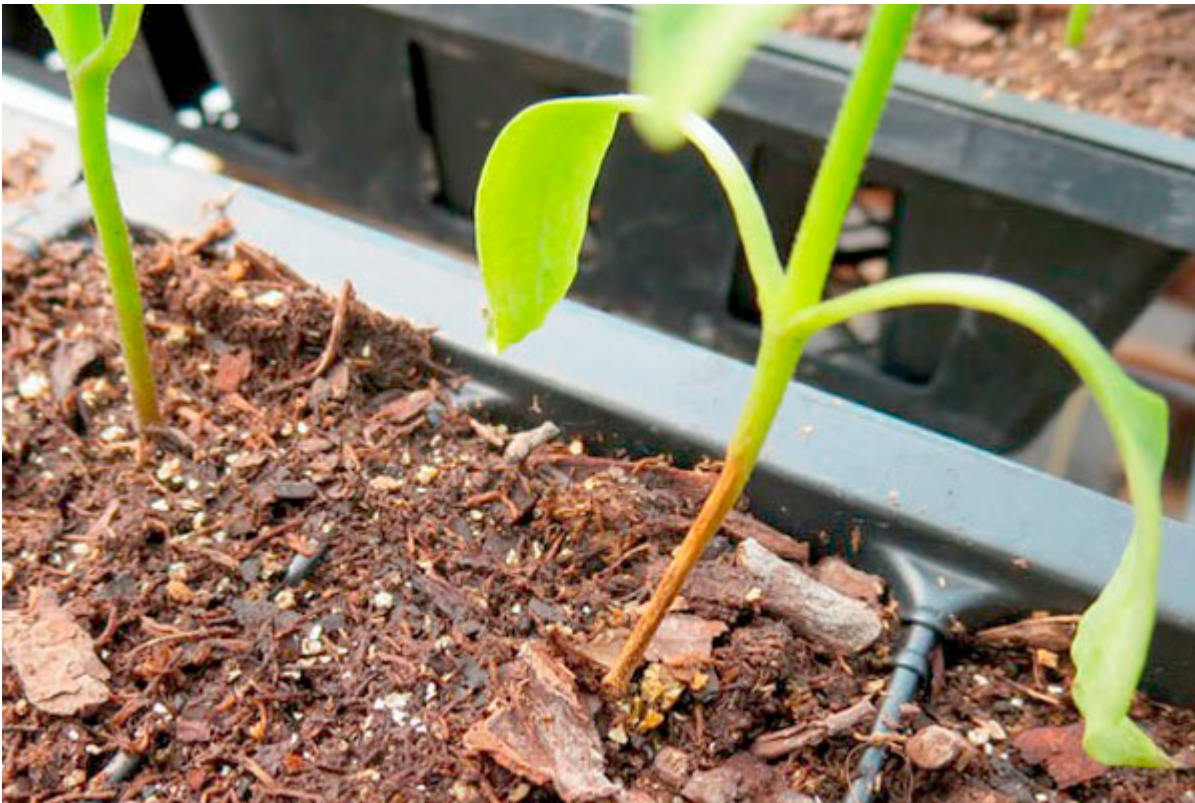
Sebze bitkileri için bitki koruma önlemleri Mayıs ayında hem seralarda hem de açık alanda devam etmektedir.

Bu ay boyunca hava sıcaklık ve yağış açısından ısınır ve istikrar kazanır. Bununla birlikte, bitki koruma uygulamalarının zamanında gerçekleştirilmesi için düzenli izleme esastır. Vejetasyonun başında zararlılara izin verilmemelidir, çünkü bu büyük ölçüde ürünlerin gelecekteki fitosaniter durumunu belirler.

Devam eden iklim değişikliği ile birlikte birçok zararlının başarılı bir şekilde kışı geçirmesi beklenmekte ve üretim sezonunun başında bile enfestasyon riski bulunmaktadır.

Fide üretimi

Seralarda, ayın başında şaşırtılan orta-erkenci tarla üretimi için domates, biber, patlıcan ve salatalık fideleri yetiştirilmeye devam edilmektedir. Hava kalıcı olarak ısınırsa, gölgelendirilmeleri gerekir. Düzenli havalandırma, mantar hastalıklarının, yaprak bitlerinin vb. oluşumu için bir ön koşul olan artan hava neminden onları koruyacaktır.

Dönem içinde sıcaklık düşüşleri olursa, "**gerçek çökerten**" hastalığının oluşması mümkündür. İlk hasta bitkiler bir torbada toplanır ve tesisten uzakta imha edilir. Altındaki yerler, %3'lük bakır sülfat veya amonyum nitrat çözeltisi ($3-4 \text{ l/m}^2$) ile sulanarak dezenfekte edilir. Kalan bitkiler ruhsatlı fungusitlerle – Beltanol 400 g/da, Proplant 722 SL %0.1, 25-50 ml/bitki (büyüklüklerine bağlı olarak) – muamele edilir.

Yaprak leke hastalıklarının saldırıları mümkündür – domatestе **erken yanıklık, gri küf ve yaprak küfü** ve salatalıkta **külleme** ve **yağışlı mildiyö**.

Gri küf ve erken yanıklık yüksek hava neminde gelişirken, külleme – düşük nemde gelişir. Bu nedenle, fide tesisinde optimal bir sıcaklık-nem rejimi korunmalıdır.

Bu dönemde fidelerdeki zararlılar arasında en yaygın olanları şunlardır: **thrips, sera beyazsineği, yaprak bitleri, yaprak galeri sinekleri, tırtıllar, domates yaprak galeri güvesi, akarlar**. Popülasyon yoğunluğunu

izlemek ve azaltmak için yapışkan tuzaklar yerleştirilir – sarı (beyazsinek ve yaprak bitleri için), açık mavi (thrips için), siyah (domates yaprak galeri güvesi için) ve sarı-turuncu (yaprak galeri sinekleri için). Gerektiğinde, yetkili bitki koruma ürünleri (BKÜ) ile uygulamalar yapılır.

Hastalık ve zararlıların kontrolü Sera üretimi altında açıklanmıştır.

Fideler açık alana taşınmadan bir hafta önce, Deltagri 30-50 ml/da; Closer 120 SC 20 ml/da; Sineis 480 SC 10-25 ml/da gibi geniş spektrumlu bir insektisit ve Polyram DF %0.2 veya Signum %0.1 fungusitleri ile koruyucu olarak püskürtülürler.

Sera üretimi

Yetiştirilen ürünler meyve verme aşamasındadır. Isıtılmayan seralarda ilk hasatlar başlar ve ısıtılanlarda ise kitle hasatları yapılır – haftada 2-3 kez. BKÜ'leri dikkatli seçmek gerekir – hasat öncesi bekleme süresi daha kısa olanlar. Hasat öncesi bekleme sürelerine kesinlikle uyulmalıdır.

Dış sıcaklıkların ve güneş ışığı yoğunluğunun artması nedeniyle, henüz yapılmadıysa gölgelendirme sağlanmalıdır. Bu amaçla, kireç çözeltilisi veya tarım eczanelerinde bulunan hazır karışımlar kullanılır.

Tesislerdeki hava nemini korumak için, yollar günde birkaç kez nemlendirilmelidir. Ürünler, hastalık ve zararlı enfestasyonu için günlük veya en az haftada iki kez kontrol edilmelidir. Renkli yapışkan tuzaklar, ekim sırasında

bitki tepeleri seviyesine yerleştirilerek bilgi kaynağı olarak kullanılabilir. Vejetasyon sırasında bitkilerin büyümesini takip ederler. Hastalık lekeli yapraklar, yaprak sapları ve meyveler, yaprak biti kolonileri, yumurta kümeleri, larvalar, galeriler vb. toplanır, seradan çıkarılır ve imha edilir.

Seradaki bitkilerde, fideler için listelenen **hastalıklar** gözlemlenebilir:

Domateslerde bunlar: **erken yanıklık (Alternaria)**, **gri küf (Botrytis)**, **yaprak küfü**. Enfestasyon durumunda, ürünler aşağıdaki gibi ruhsatlı BKÜ'lerle muamele edilir:

Erken yanıklığa karşı – Azaka 80 ml/da; Dagonis 100 ml/da; Zoxis 250 SC 70-80 ml/da; Kopfor Extra 200 g/da; Ortiva Top SC 100 ml/da; Prev-Gold 200-600 ml/da; Sinstar 70-80 ml/da; Taegro 18.5-37.0 g/da; Tazer 250 SC 80-200 ml/da.

domateste gri küf (Botrytis)

Gri küfe karşı – Geox WG 50 g/da; Pretil 200 ml/da; Prolectus 50 WG 80-120 g/da; Signum 100-150 g/da; Switch 62.5 WG 100 g/da; Folpetis 50 SC 250 ml/da; Fontelis SC 240 ml/da.

Yaprak küfüne karşı – Eminent 125 ME 40-60 ml/da; Zoxis 250 SC 70-80 ml/da; Ortiva Top SC 100 ml/da; Signum 100-150 g/da; Sinstar 70-80 ml/da; Folpetis 50 SC 250 ml/da. **Yaprak küfüne** dayanıklı çeşitlerin domates tohumları piyasada mevcuttur.

yağışlı mildiyö

Salatalıklarda: Salatalıklarda zararlı olabilecek başlıca hastalıklar **yağışlı mildiyö** ve **küllemedir**. Seralarda yetiştirilen birçok salatalık çeşidi küllemeye dayanıklıdır ve bazıları ayrıca yağışlı mildiyöye de dayanıklıdır. Duyarlı çeşitlerde, **külleme** oluşumundan sonra, ruhsatlı fungusitlerle muamele yapılır: Vivando 20 ml/da (%0.02); Dagonis 60 ml/da; Domark 10 EC 50 ml/da; Zoxis 250 EC 70 ml/da; Collis SC 40-50 ml/da; Legado 80 ml/da; Ortiva Top SC 100 ml/da; Sivar 80 ml/da; Sonata SC 500-1000 ml/da; Taegro 18.5-37.0 g/da; Topaz 100 EC – 35-50 ml/da; Trunfo 80 ml/da; Phytosev 200 ml/da; Fontelis SC 240 ml/da.

Sabahın erken saatlerinde ısıtma sağlamak, **yağışlı mildiyö** enfestasyonunu sınırlar. Oluşumunda, yetkili BKÜ'lerle her 7-10 günde bir püskürtme yapılır: Enervin SC 120 g/da; Zoxis 250 SC 70-80 ml/da; Infinito SC 120-160 ml/da; Corzate 60 WG 20-30 g/da; Prev-Gold 160-600 ml/da; Taegro 18.5-37.0 g/da.

Zararlılar

sera beyazsineği

Thrips, yaprak bitleri, sera beyazsineği, domates yaprak galeri güvesi, tırtıllar ve akarlar zarara neden olur.

Thrips izleme için, daha fazla sayıda zararlı yoğunluğunu azaltan mavi yapışkan tuzaklar kullanılır.

Oluşumunda, BKÜ ile muamele ekonomik zarar eşiği (EZE) seviyelerinde yapılır: domates için 1 ergin/1 çiçek, 3 ergin ve larva/1 yaprak; salatalık için 1 ergin ve larva/çiçek, 3-5 ergin ve larva/yaprak.

Yetkili BKÜ'ler: Azatin EC 100-150 ml/da; Dicarzol 10 SP 556 g/da; Exalt 200-240 ml/da; Limocid 400-800 ml/da; Minecto Alpha 100-125 ml/da; Niimik Ten 390 ml/da; Oikos 100-150 ml/da; Requiem Prime 500-1000 ml/da; Sineis 480 SC – 10-37.5 ml/da, Naturalis 100-150 ml/da.

Yaprak bitleri yüksek üreme kapasitesine sahiptir. Viral hastalıkların vektörleridir. İlk bireyler tespit edildiğinde, yetkili BKÜ'lerden biri ile muamele yapılmalıdır: Azatin EC 100-150 ml/da; Ampligo 150 ZC 40 ml/da; Delmur 50 ml/da; Deltagri 30-50 ml/da; Closer 120 SC 20 ml/da; Mavrik 2 F 20 ml/da; Niimik Ten 390 ml/da; Oikos 100-150 ml/da; Sivanto Prime 45 ml/da; Tepeki/Afinto 10 g/da; Flipper 1-2 l/da; Shirudo 15 g/da.